317278 - Recep ayının diğer haram aylardan ayrı olmasının hikmeti

Soru

Recep ayı, diğer haram aylardan ayrı kalmıştır?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Birincisi:

Haram aylar hangilerdir?

Yüce Allah şöyle dedi: “Şüphesiz Allah’ın gökleri ve yeri yarattığı günkü yazısında, Allah katında ayların sayısı on ikidir. Bunlardan dördü haram aylardır. İşte bu, Allah’ın dosdoğru kanunudur. Öyleyse o aylarda kendinize zulmetmeyin. Fakat Allah’a ortak koşanlar sizinle nasıl topyekûn savaşıyorlarsa, siz de onlarla topyekûn savaşın. Bilin ki Allah, kendine karşı gelmekten sakınanlarla beraberdir.” (Tevbe/36)

Haram aylar: Recep, Zulkade, Zulhicce ve Muharrem aylarıdır.

Ebu Bekrete Radiyallahu anhu’dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Zaman Allah'ın gökleri ve yeri yarattığı günkü haline dönmüş bulunuyor. Yıl on iki aydır. Bunların dördü haram aylardır. Üçü ardı arkasına gelen Zulkade, Zulhicce ve Muharrem aylarıdır. Dördüncüleri ise Cumada ile Şaban arasındaki Mudarlaların Receb ayıdır.” (Buhari 4406, Muslim 1679)

El Vahidi şöyle dedi: Haram’ın manası yasakların o aylarda çiğnenmesi diğer aylara nisbeten daha günah olmasıdır. Araplar eskiden beri bu ayları yüceltirlerdi. Hatta bir adam, babasının katilini görse ondan intikam almazdı. (el Basit 10/409)

Bazı alimler şöyle de haram ayları olmasının hikmeti insanların zulümden sakınmaları ve belirli bir süreliğine fitnenin kaybolmasıdır.

İkincisi:

Haram ayların diğer aylardan farklı olmasının hikmeti:

Yüce Allah bu ayların haram olmasının sebebini bize bildirmemiştir. Bu da diğer gaybi konular gibi hikmetini bilmesek dahi emrolunduğumuz gib tabi oluruz. Bilmemiz gerekir ki yüce Allah, emrettiği her hususta ve alıkoyduğu her konuda mutlaka hikmet sahibidir. Bununla birlikte hikmet olabilecek yönünü araştırmamızda sakınca yoktur.

Recep ayının diğer haram aylardan ayrı olmasının hikmeti:

Bazı alimler bunun hikmeti şöyle olduğunu söyler: Recep ayının diğer aylardan ayrı olması Araplar'a umreyi sene ortasında yapmalarını sağlardı. Diğer ardarda olan haram aylar ise haccın edası içindir.

İbn Kesir Rahimehullah şöyle dedi: "Cahiliye döneminde Araplar bu haram olan dört ayı yüceltirdi. (el Besel) kabilesi hariç bu görüşteydi. El besel ise senenin sekiz ayını haram görürlerdi.

Ardarda gelen haram ayları: Zulkade, Zulhicce, Muharrem ve Cumada ile Şaban arasında olan Recep ayıdır. Recep ayının Mudar kabilesine isnat edilmesinin sebebi: Rabia kabilesi Şaban ve Şevval aylarının arasındaki ayı yani Ramazan'ın haram aylardan olduğunu iddia ederlerdi. Doğru görüşün Mudar kabilesinin öne sürdüğünü belirtmek için O kabileye isnat edilmiştir.

Haram ayların üçü ardarda gelir biri ise bağımsızdır. Hac ayından önce bir ay (Zulkade) haram kılınmış. Çünkü bu ayda insanlar savaşmayıp otururlardı. Hac ayı olan (Zulhicce) ayı haram kılınmasının sebebi hac ibadeti eda edilmesi içindir. Bir sonraki ay (Muharrem)in haram olmasının sebebi herkesi haccı eda ettikten sonra güvenli bir şekilde varması gereken yere varması içindir.

"Bu aylarda kendinize zulmetmeyin" ayetinin anlamı: Bu haram aylarda işlenen günah diğer aylardan daha ağır ve büyüktür. Nitekim Harem'de yapılan günah diğer yerlerde yapılan günahtan

daha büyüktür.

El Razi, tefsirinde şöyle dedi:

Zamanın tüm dilimleri birbirine benzer bu ayrılığın sebebi nedir? Diye sorulursa, şöyle cevap veririz:

Bu hususu şöyle değerlendirmek gerekir: Yüce Allah haremi diğer yerlerden farklı kılarak ona bir kutsallık vermiştir. Cuma gününü haftanın diğer günlerden üstün kılmıştır. Arefe gününü ibadet için diğer günlerden farklı kılmıştır. Ramazan ayını oruç için diğer aylardan üstün tutmuştur. Günün içerisinde namaz için bazı vakitleri özel kılmıştır. Kadir gecesi gibi bazı geceleri diğer gecelerden üstün tutmuştur. Peygamberlik sıfatıyla bazı insanları diğer insanlardan üstün kılmıştır.

Bu örneklere bakıldığı zaman bazı ayları diğer aylardan üstün tutarak haramlık vasfı vermesini aykırı görmemek lazım.

Ayrıca belki bu zaman dilimlerinde yapılan ibadetler insanda daha fazla etki bırakır, yapılan günahlar da daha olumsuz izler bırakabilir. Zira duaların kabul edildiği zamanlar incelendiğinde o vakitlerde duanın kabul edileceğine neden olan olayların vuku bulmasıdır.

Diğer bir fayda: İnsan tabiatı zulüm ve fesad üzerine kurulmuştur. Tüm bunlardan tamamen sıyrılmak zordur. Yüce Allah bazı zamanları ve mekanları yücelterek o yerlerde ve zamanlarda insanın günah işlememesini sağlamaktadır. Bununla birlikte bu konuda bir takım faziletler mevcuttur:

Birincisi: Belirlenen zamanlarda kötülüklerden uzak durmak gerekli bir husustur. Zira bu davranış kötülükleri azaltır.

İkincisi: Belirli zamanlarda kötülüklerden uzak durmak diğer vakitlerde de tamamen uzak durmasına neden olur.

Üçüncüsü: Bir kimse belirlenen zamanlarda ibadetleri yapar ve kötülüklerden uzaklaşır daha sonra tekrar günah işlemeye kalkışırsa yaptığı ibadetlerin geçersiz olmasına neden olur. Bunu düşünen

akıllı insan onca uğraş verdiği ve uğruna cefa çektiği ibadetlerin geçersizliğine razı olmaz ve tamamen kötülüklerden uzak durur.

Bazı alimlere göre bu konular kainat hususlarından olup hikmeti bilinmez.

Bazı yerlerin veya zamanların üstün kılınması ancak Allah'ın verdiği haberle mümkündür. Çünkü yüce Allah bunları faziletli kıldığında duanın kabul edilmesi veya sevapların katlanması amacıyla yapar. Örnek Kadir gecesi: "Kadir gecesi bin aydan daha hayırlıdır" (Kadir/3) yani bizden önceki ümmetlerin bin ay ibadetinden daha hayırlıdır. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle buyurmuştur: Mescidimde kılınan bir namaz, Mescid-i Haram hariç başka mescitte kılınan bin namazdan daha hayırlıdır.

İnsanlar kendi kendilerine bir zamanı veya yeri kutsal ve faziletli kılamazlar. Allah'ın faziletli kıldığı zaman ve mekanın faziletini değiştiremezler. (el Tahrir ve el Tenvir 10/184)

En iyisini Allah bilir.